

CAJA CAZEMIER
&
MARTINE LETTERIE

Keerzijde

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

BERBER

Berber staart naar de enorme schaal met oliebollen die midden op de salontafel staat te pronken. Ze liggen hoog opgesteld met een prachtig laagje poedersuiker eroverheen. Het doet haar verlangen naar een strenge winter met sneeuw en ijs en schaatstochten over bevroren vaarten en meren, met de zon in je ogen en van tijd tot tijd een koek-en-zopientent.

Berber likt even aan haar wijsvinger, tipt ermee in de poedersuiker en stopt hem in haar mond. Mmm... De winter van dit jaar lijkt nog nergens op, maar ondanks de tien graden boven nul die de thermometer achter het huis aangeeft, is het toch echt oudjaar!

Zoals altijd op 31 december heeft haar vader vrij genomen en de hele middag staan bakken. Er moeten massa's vrienden langskomen om die schaal leeg te eten. En nog is hij niet klaar, want nu is hij met de appelbeignets bezig. Achter haar in de keuken komt nog steeds een walm uit de pan met pruttelende olie, die één keer per jaar door hun huis trekt en haar doet watertanden.

Berber likt nog steeds aan haar vinger, al zit er geen suiker meer aan. Het bakken en de oliebollen mogen net als anders zijn, verder lijkt niets op voorgaande jaren. Haar moeder is er niet. En het is de laatste oudejaarsdag dat Berber hier woont.

‘Oliebollen zijn om op te eten, niet om naar te kijken!’ Haar vader staat ineens naast haar, een niet meer zo schoon schort over zijn buik gespannen. ‘Kom, op! Eten! Ze zijn nu

nog lekker warm!’ Hij loopt naar de trap en roept naar boven: ‘Mette! Oliebollen!’ Zelf gaat hij terug naar de keuken.

Berbers twee jaar jongere zusje denderd de trap af en samen doen ze zich te goed aan de oliebolletjes met poedersuiker.

Een tik tegen het raam doet Berber opkijken: Jorrit heeft zijn fiets wat onhandig neergezet. In hun kleine voortuintje staat haar vriend nu voor het raam met zijn hand naast zijn wang te wapperen: lekker! Berber springt overeind om de deur voor hem open te doen. Zodra hij binnen is, slaat ze haar armen om zijn nek en zoent hem. Hij weet nog altijd haar binnenste overhoop te gooien als ze elkaar zien!

‘Waarom heb jij een muts op?’ Ze trekt het oranje geveel van zijn hoofd en woelt even met haar vingers door zijn haar.

Jorrit trekt zijn hoofd naar achter. ‘Dan heb ik tenminste nog een beetje het idee dat het winter is,’ grijnst hij.

Berber legt haar handen op zijn oren. ‘Die zijn lekker warm. Kom, wil je een oliebol?’

‘Lekker!’

‘Met of zonder rozijnen?’

Berber legt er een paar op een bordje en haalt alvast een appelbeignet uit de keuken. Naast hem op de bank kijkt ze toe hoe hij de ene oliebol na de andere naar binnen werkt.

Berbers vader roept vanuit de keuken: ‘Voldoende vuurwerk gekocht, Jorrit?’

‘Reken maar!’ zegt hij tussen twee hapjes door.

Als Berber ziet dat zijn mond onder de poedersuiker zit, kruipt ze bij hem op schoot en begint ze hem te zoenen. Suiker dwarrelt op haar zwarte trui en broek. Toch nog een beetje winter, denkt ze.

‘Gaat ie lekker?’ vraagt Mette die vanaf de andere bank grinnikend naar hen zit te kijken.

Ja, knikken ze allebei. En Berber voegt eraan toe: 'Jorrit is zo zoet vandaag.'

Heel even trekt Mette met haar ogen zodat ze scheel kijkt. 'Jullie zijn zo klef vandaag.'

Jorrit veegt met de rug van zijn hand het vet van zijn wang en zegt: 'Nu kan ik haar nog zoenen, morgen zijn jullie weg.'

'Overmorgen,' verbetert Mette hem. 'Overmorgen vertrekken we.'

Berber trekt Jorrit tegen zich aan. 'Nog even niet aan denken,' fluistert ze in zijn oor.

Zelf doet ze niet anders: denken aan haar nieuwe leven in Amsterdam, waar haar moeder al druk bezig is met het opknappen en inrichten van het appartement waar haar opa en oma eerst hebben gewoond. Het is nu een half jaar geleden dat oma is overleden, en opa, die er niet meer alleen kon wonen, zit sinds kort in een verpleeghuis. Berber weet al een tijd dat ze gaan verhuizen. En vanaf overmorgen woont zij daar met haar moeder en Mette.

'Ik denk er wel steeds aan.' Jorrit glijdt met zijn vinger over Berbers neus. 'Ik baal dat jullie weggaan.'

Mette begint op en neer te wippen op de bank. 'Ik niet!' gilt ze. 'Ik vind het zó spannend!'

'Hallo, je bent veertien, doe alsjeblieft normaal,' snauwt Berber ineens geïrriteerd. Ze kijkt op naar de keuken om te zien of haar vader dit gehoord heeft.

'Had je het hier dan zo slecht?' vraagt Jorrit aan Mette.

'Nee, natuurlijk niet.' Mette schudt haar hoofd. 'Maar wie wil er nou níét in Amsterdam wonen?'

'Ik,' zegt Jorrit beslist. 'Ik wil de weilanden in kunnen. En 's winters schaatsen.'

Mette lacht hem uit. ‘Het is winter,’ zegt ze, ‘maar je kunt nu helemaal niet schaatsen.’

Onverstoorbaar pakt Jorrit een nieuwe oliebol en neemt een grote hap. Zijn maag lijkt wel een hol vat. ‘Hoe zat het ook alweer?’ vraagt hij met volle mond. ‘Hoe kwamen jullie aan dat huis? Volgens mijn vader zijn huizen in de Jordaan heel duur.’

‘Mijn moeder is er geboren. Dat huis is al heel lang in de familie.’ Berber slaat haar been over dat van Jorrit en buigt zich naar hem toe om weer wat poedersuiker van zijn wang te likken.

‘Please, ga ergens anders lebberen,’ commandeert Mette. ‘Ik hoef dat niet te zien.’

‘Haar verkering is net uit,’ verklaart Berber.

Mette trekt een gezicht, en zegt op dramatische toon: ‘Ik ben zo zielig.’ Maar direct erop lacht ze alweer.

Berber zegt: ‘Zo erg vindt ze dat dus niet. In Amsterdam zijn vast heel veel leuke jongens, zegt ze aldoor.’

Op dat moment komt haar vader met de schaal appelbeignets uit de keuken gelopen. ‘Wie nog?’

Jorrit lust er nog wel een.

Haar vader knoopt zijn schort af en zegt: ‘Dan ga ik nu Beppe ophalen. Tot zo.’

Berbers andere oma woont in Wartena, meestal rijdt Berbers vader er even heen als ze komt.

Mette komt overeind. ‘En ik ga bij Renske langs.’

Berber en Jorrit kijken elkaar aan. ‘Hoe lang zijn we nu alleen thuis?’ vraagt hij.

‘Een half uur, hooguit drie kwartier of zo.’

Hand in hand gaan ze naar boven, naar Berbers kamer. Op de trap wil Jorrit weten: ‘En hoe zit het met jou en de jongens in Amsterdam?’

‘Dacht je dat ik daarin geïnteresseerd was?’

Jorrit gaat met zijn rug tegen de muur op haar bed zitten. Berber schopt haar schoenen uit en kruipt naast hem. Ze laat haar blik door haar kamer glijden. ‘Het is wel raar, morgen moet ik beslissen wat ik mee wil nemen naar Amsterdam, en mijn spullen inpakken. Overmorgen komt mijn moeder ons halen met een busje. Ik heb hier mijn leven lang gewoond, en nu wordt alles anders.’

Al maanden weet ze dat haar ouders uit elkaar gaan en ook het nieuws van de scheiding kwam niet als een verrassing. Er was vaak ruzie. Haar ouders verschillen als dag en nacht en haar moeder zat regelmatig een tijdje in Amsterdam, ook al voor het overlijden van oma. Om bij te tanken, zei ze dan. Ze wilde even weg van haar man, en weg uit Friesland. Ze had altijd heimwee naar Amsterdam, naar de stad, naar de drukte en de gezelligheid. Alsof Leeuwarden niet druk en gezellig kon zijn. Maar ja, Berber was hier geboren, ze wist niet beter. Zou zij nu straks heimwee naar Friesland krijgen?

‘En wie moet er dan voor ons koken?’ vroeg Mette als hun moeder weer voor een tijdje vertrok.

‘Papa is er toch?’ was dan het antwoord. ‘En anders is Beppe er wel.’

Door zijn onregelmatige diensten in de fabriek werkte hun vader nogal eens ’s avonds of ’s nachts. Beppe kwam dan slapen, en als er iets was, konden ze ook altijd bij de buurvrouw terecht. Sinds oma’s dood was hun moeder meer in Amsterdam dan hier, ze moest voor opa zorgen, maar ze wilde ook gewoon graag daar zijn. Toen eenmaal duidelijk was dat ze definitief terug zou gaan naar Amsterdam, wilde zij dat Berber en Mette meegingen. Mette was onmiddellijk enthousiast geweest, maar Berber moest erg aan het idee wennen. Nog

steeds eigenlijk, ze vindt het vreselijk. Maar hierover waren haar ouders het wél eens geweest: het was beter zo, en Beppe werd toch ook een dagje ouder...

Jorrits lippen op de hare doen Berbers woorden en gedachten verstommen. 'Kom, nu even niet piekeren.' Hij slaat zijn arm om haar schouders. 'Ik weet iets beters...' Hij zoent haar lang en dan glijden zijn handen onder haar shirt en zijn vingers friemelen aan de sluiting van haar bh. Als hij de haakjes los heeft gekregen, geeft hij haar een licht zetje zodat ze op haar rug gaat liggen. Met één hand schuift hij haar trui omhoog, de andere streelt haar borsten, en dan buigt hij over haar heen en zoent haar hals, haar schouders, haar buik. Zijn ademhaling wordt luider en gaat sneller.

Ineens komt hij overeind: 'Ik heb iets voor je.'

Hij haalt een piepklein cadeautje uit zijn broekzak. Het is plat en vierkant met een minuscuul roze strikje eromheen.

'Voor mij?' Berber gaat rechtop zitten. Er zou best een ring of een kettinkje of zo in kunnen zitten, denkt ze als ze het aanpakt. 'Wat lief, dank je wel. Maar ik heb niets voor jou.'

Jorrit kijkt haar verwachtingsvol aan. 'Maak het maar open. Je kunt me toch wel iets geven...'

Berber begrijpt het niet, maar kennelijk moet eerst het cadeautje open. Met veel moeite peutert ze aan het plakband waarmee het ondanks het strikje is vastgeplakt. Terwijl ze het pakje om en om keert tussen haar vingertoppen, meent ze al iets te voelen. Dit is geen ring voor om je vinger...

Berber heeft een plat blauwgroen pakje in haar hand met de letters Durex erop. Een beetje in paniek kijkt ze Jorrit aan. Hoezo is dit een cadeautje?

Jorrit houdt zijn hoofd een beetje schuin. 'Lieve Berber, ik hou van je. En ik wil zo graag... Ik dacht... We kennen elkaar

nu ruim een jaar. Ik wil nu toch eindelijk meer, nu het nog kan. Straks ben je weg, en zie ik je niet meer zo vaak, en ik vind je zo mooi, zo lief, zo lekker...' Zijn woorden gaan over in zoenen en zijn handen zijn ineens overal. Tussendoor kijkt hij haar smekend aan: 'Wil je met me naar bed? Alsjeblieft?'

Berber laat hem even begaan, maar houdt zich slap. Dan duwt ze hem van zich af. Met bevende vingers maakt ze vast wat Jorrit los heeft gemaakt: de knoop van haar broek, het haakje van haar bh. Ze trekt haar trui recht. Nu ze niet half-naakt meer is, durft ze Jorrit aan te kijken, die ook rechtop is gaan zitten.

'Ik hou ook van jou,' zegt ze aarzelend, 'maar ik weet niet of...'

Jorrit legt zijn hand op haar mond. 'Niks zeggen. Het hoeft nu niet, straks is je vader terug met je oma. Dat is een beetje raar... Maar ik wil zo graag met je naar bed, vanavond, morgen, voordat je weggaat in ieder geval.'

Berber gaat op zijn bovenbenen zitten, slaat haar armen om hem heen en tongt hem. 'Dit is toch lekker genoeg?'

Ze gaan er weer bij liggen, nu wurmt ze haar hand onder zijn spijkerbroek, maar het is niet als anders. Berber is zich veel te bewust van het kleine platte pakje naast haar op het nachtkastje. Het leidt haar af.

Als de geluiden beneden duidelijk maken dat haar vader en Beppe thuis zijn, wil Berber ook naar beneden. Jorrit pakt haar bij haar bovenarmen beet en zijn stem klinkt lief als hij zegt: 'Alsjeblieft, Berber, als jouw afscheidscadeautje voor mij.'